

Za gospodarje

Likvidacija Kmetijske družbe.

Dne 29. dec. se je vršil v Ljubljani občni zbor Kmetijske družbe, ki je sklenil kljub stvarnim ugovorom opozicije likvidacijo družbe ter izročitev družbinega premoženja novoustanovljeni zadrugi, ki bo sicer tudi nosila naslov »Kmetijska družba«, a ne bo imela nič skupnega s prejšnjo 165 let staro organizacijo.

Za opozicijo je podal g. Steblovnik iz Smartna ob Paki naslednjo izjavo: »V imenu svojem in svojih somišljenikov izjavljam, da smatramo vsled nepravilnih volitev delegatov za neveljavne vse sklepe zadnjega občnega zbora in volitev glavnega odbora ter vse sklepe sedanjega glavnega odbora in da smo se današnjega občnega zbora udeležili samo z namenom, da to svoje stališče ponovno poudarimo in s svojo prisotnostjo pomoremo pravici do zmage.

Naše stališče je, da ostane Kmetijska družba taka kot je, da se njeno premoženje varje in množi. Kmetijska družba obstoji že 165 let in se ne da predrugačiti s kratkim »da« ali »ne«, kakor to zahteva od delegatov znana okrožnica Kmetijske družbe, ki se spušča v tako dalekosežne preureditve z motivacijo, da »nihče ne ve, kdo bo po novem letu gospodar družbe«. V današnjih gospodarsko tako neurejenih razmerah so reforme, kakor je nameravana, skrajno neprevidne in škodljive.

Cilj slovenskih kmetov je, da dobijo svoje stanovsko, svobodno izvoljeno zastopstvo v kmetijski zbornici. Do takrat naj ostane Kmetijska družba kmetova stanovska zastopnica in naj se ne spušča v dvomljive reforme na škodo večine kmetov, ampak naj od slovenskega kmeta zbrano premoženje čuva in ga ohrani za tisti trenutek, ko ga bo kmet potreboval, da si ustvari svojo zbornico.

Da to svoje stališče še enkrat poudarimo, smo se udeležili občnega zbora, ne da bi s tem priznali pravilnost ukrepov glavnega odbora.«

Po predlogu za razpust družbe je zahteval g. Steblovnik poimensko glasovanje. Delegati so nato glasovali in se izjavljali za ali proti predlogu. Pri tem je došlo tudi do značilnih pomot. Med drugim sta bila izpuščena celo Petovar in Prijatelj, ki sta glasovala naknadno in pozneje kot delegati njunih okrajev. Burni protesti s strani opozicije so nastali, ko so pričeli glasovati tudi odborniki. Tako so glasovali tudi tisti odborniki, ki so že prej glasovali kot delegati podružnic, torej so imeli dva glasova. Predsednik in odbor sta se namreč postavila na stališče, da imajo taki delegati po dva glasova, enega namreč za podružnico, drugega pa kot odborniki. Predsednik tudi prečita pravila, ki sicer priznavajo odbornikom pravico do glasovanja, nikjer pa ni izrečnega določila, da smejo odborniki dvakrat glasovati. Brenčič iz Ptuja poudarja: »Vsak sme imeti samo en glas!« — Podpredsednik Sancin: »Tako smo vedno glasovali!«

Predsednik Detela ugotovi izid glasovanja: Glasovalo je 248 delegatov, in sicer od teh za predlog 183, proti pa 46, drugi so se glasovanja vzdržali, ker niso imeli pooblastil od podružnic. K glasovom za predlog pa je prišteti še 35 glasov odbora. S težko pridobljeno dvetretjinsko večino je bila Kmetijska družba, ki ima za seboj tolikoletno preteklost, pokopana.

Ljudski pravnik.

D. Š. v P. Imam v dveh občinah zemljo. Ali moram v obeh plačati občinski kuluk? — V obeh, toda samo eno enoto, ker imate zelo malo zemlje.

J. Ž. v G. R. Zakaj ne priobčite več slike sv. Janeza Kapistrana v pratiki? — Pratique mi ne izdajamo, zato ne moremo ustreči.

F. B. v St. Ali smem prosto streljati veverice? — Ne, ampak morate imeti dovoljenje od lovskega najemnika.

P. M. v Sv. A. Ker nisem plačala kazni za na skrivaj prodano vino leta 1931, so mi posodo zarubili. Kaj naj napra-

vim? — Kakor pišejo časopisi, so vsi ru-beži ustavljeni v toliko, da se ne bode prodajalo. Vam pa svetujemo, da čim-preje napravite prošnjo na finančno ra-vnateljstvo, da vam bo to kazni morda še izpregledalo.

S. I. v Zg. H. Ali bom kaznovan, ako prosim kralja za izplačilo invalidnine? — Kaznovani ne boste, pač pa boste mo-rali čakati na novi zakon, katerega os-nutek je invalidska organizacija že pred ložila.

J. P. v M. Lj. Kako prijavim branja-rijo? — Branjarija je prosta obrt, lahko jo dobite brez posebne predizobrazbe, prijavitelj pa jo morate srezkemu načel-stvu.

M. J. v B. Kje se dobi knjiga »Ženinom in nevestam«? — Knjigo naj vam naroči domači župni urad pri ordinariatu v Ljubljani.

M. P. v O. Ali moram plačevati davek od urarske obrti, ko sem 60 let star? — Ako obrti več ne izvršujete, jo odjavite, ne bo treba plačevati. Če pa jo vršite, morate plačati.

F. Š. v P. Sem predkaznovan, ali bom sprejet v službo kot orožnik? — Ne, saj še onih, ki nimajo kazni, ne sprejmejo vseh.

S. L. v Š. Kje je bil Slomšek rojen? — V Ponikvi ob južni železnici.

H. H. v P. Hitra pomoč v Ljubljani je baje v likvidaciji. Ali dobim svoj denar nazaj? — Nam ni znano, koliko boste dobili nazaj. Račune bo društvo itak moralo predložiti.

F. N. v D. Imam stare znamke, ali jih lahko kje prodam? — Mi jih ne kupuje-mo, pač pa jih ponudite, če boste v Ce-lju, kakšni trgovini s papirjem.

S. K. v P. Ali obstoja še »Materinska pomoč«? — Nam ni znano.

H. K. v S. Imam najemnika v hiši, koliko sob se šteje meni kot kmetu, da ni davka? — Nič, ker se to v praksi ne deli.

Samolastni postavitev mejnikov. P. F. F. p. M. Sosed je postavil sam mejnike po naročilu zemljemerca, a brez Vaše vednosti. Zanima Vas zvedeti, če sme to storiti. — Vprašanje ni zadostno, da bi Vam mogli natančno odgovoriti. Ako je sosed postavil mejnike tako, da ni posegel v Vašo zemljo in lastnino, mu postavitev ne morete ovirati ali zabra-

nit, ker sme vsakdo na svoji zemlji vse, kar ni v očitno škodo sosedu. Ako to stori sam od sebe ali po naročilu ko-garkoli, je pač vseeno. V tem slučaju tudi ni treba, da bi Vas vprašal za do-voljenje. Ako je s postavitvijo mejnikov posegel v Vašo zemljo, pa se nista preje skupno pismeno zjedinila na mejo, ki jo bo določil zemljemerec, potem je so-sed spremenil dosedanje meje in ste u-pravičeni, da predlagate pri sodišču u-reditev mejnega spora.

Davčne zadeve.

P. M., Križevci pri Ljutomeru. Pred nekaj meseci so dobile davčne uprave nalog, da prošnji za odlog plačila dav-kov naj ne predlagajo nadrejeni oblasti, ker so takšne prošnje brezpredmetne in se jim ne more ugoditi. Kakor se sliši, je pa dravska finančna direkcija v Lju-bljani sedaj to stališče spremenila in bo na utemeljene prošnje dovolila, da se odplača zaostale davke v primernih ob-rokih. Tako prošnjo je kolkovati z 25 D in vložiti pri oni davčni upravi, ki da-vek tirja.

R. G., Podveža pri Ljubnem. Ako ste mnenja, da plačate v primeri s sosedi preveč zemljiškega davka, se obrnite na najboljše ustmeno — na katastersko u-pravo v Celju, ki bo Vama dala vsa po-jasnila. Na vprašanje, je li davek večji od pašnika ali od gozda, se ne da točno odgovoriti, ker je to odvisno od donos-nosti zemljišča. Vsako spremembo v kulturi je treba prijaviti katasterski u-pravi, ki si ob službenem vsakoletnem potovanju prijavljene spremembe ogle-da in ugotovljeno v posestni polji popra-vi. — Če imate posestno polo, si zemlji-ški davek lahko izračunate sami na sie-deči način: Katastralni čisti donos, iz-kazan v goldinarjih, se pomnoži z 2, kar da kronsko veljavo, le ta se pomnoži z 20, kar da novi katastralni čisti donos, ta produkt pomnožimo z 8 in delimo skozi 100, kar da osnovni davek. K os-novnemu davku znaša dopolnilni da-vek: do 1000 Din 9, od 1000 do 2000 Din 2%, od 2000 do 4000 Din 3%, od 4000 do 6000 Din 3½%, od 6000 do 8000 Din 4%, od 8000 do 10.000 Din 4½%, do 10.000 do 12.000 Din 5% itd. Samoupravne dokla-de se pobirajo 1. od osnovnega davka.

Če je katastralni donos izkazan v kronah ali dinarjih, odpade prvo navedeno pomnoževanje z 2, ter se le ta pomnoži le z 20, nato pa z 8 in preostanek deli z 100, nakar imamo že osnovni davek.

K. M. pri Sv. Ani v Slov. gor. Ako ste bili lani kot oče z nad 9 otroci davka prosti, boste prosti tudi letos, ne da ste za to vložili novo prošnjo. Vendar se je določba glede oprostitve za letos v toliko spremenila, da so od 1. 4. 1933 oproščeni le oni davkoplačevalci, ki nimajo več kot 1000/Din letnega drž. davka. Kot državni davek velja tudi dopolnilni davek. Ako se torej letos davek tirja, imate ali nad 1000 Din državnega davka, ali pa še odpis za oproščence v davčnih knjigah ni izvršen. Povprašajte za to pri davčni upravi.

E. J., Vinski vrh. Zakona, ki bi določal, da kmetski sinovi od prevzema posestva od svojih starišev ne plačajo desetka (prenosne pristojbine), ni doslej bilo. Točka 5 člena 6 taksnega zakona z dne 25. X. 1923 določa sledeče: Dedščine, legatj, darila in pravice uživanja v prvem kolenu krvnega sorodstva, ki se pojavljajo od oseb, umrlih, ko je že stopil ta zakon v veljavo, se ne plačuje v vsej kraljevini nobena državna taksa (desetek), če ne prisega njih čista vrednost po odbitku pasiv 150.000 Din, ne glede na število dedičev. Od takih dedščin se plačuje le 1% banovinsko doklado, ako tvori zapuščino nepremičnina. — Izročila ali darila za slučaj smrti podlegajo oni pristojbini, ki se predpiše od dedščine. Vendar se po zakonu te pristojbine odmerijo le v slučaju predsmrti darovalca in sicer po vrednosti darovanega premoženja na dan smrti in po takrat veljavnih zakonih. Dokler ne nastopi smrt pri jednom izmed pogodnikov, drži pristojna davčna uprava dotično pogodbo v evidenci.

Le zaupajte!

(Na razna vprašanja.)

Gospodarstvo je zadeva zaupanja. Pri vsaki kupčiji moraš zaupati drugemu. Tudi pri posojilih. Posojilnice so zaupale denar, ki so ga prejele od vlagateljev, onim, katerim so ga posodile. Oni, ki so denar vložili, so ga zaupali denarnemu zavodu. Ako se ljudje med

seboj poznajo, si zaupajo kar na obraz kot pravimo. Ako se ne poznajo, zahtevajo pa jamstvo. Zato za vloge jamčijo naše posojilnice, ki so po večini z neomejenim jamstvom, z vsem premoženjem in nepremičnim premoženjem svojih posojilojemalcev, ki so člani zadruge. Vlagatelj ni član, ker sam sebi ne bo jamčil. Posojilojemalci pa jamčijo za dobljeno posojilo tako, da so si ga dali vknjižiti na posestvo, ali pa s poroki.

Zaradi gospodarsko slabih razmer in tudi zaradi raznih govoric pa so mnogi vlagatelji izgubili popolnoma po nepotrebnem zaupanje v denarne zavode, ki so morali začeti izplačevati vedno več vlog. Te vloge so bile izposojene pri posojilojemalcih, kateri niso mogli naenkrat posojilo vrniti. Tako je nastalo pomanjkanje gotovine v denarnih zavodih, ki niso mogli več celotne vloge vsakemu izplačati, ampak le v omejenem obsegu. Posojilojemalca — kmete je vlada zaščitila, da jih denarni zavodi ne bi pregnali s kmetije, ni jih pa odvezala dolžnosti, da ne bi dolga še nadalje obrestovali in odplačevali. Denarni zavodi denarja torej niso zapravili, tudi varnost je ista ostala, zato se za vloge, če tudi se takoj ne izplačajo, ni treba nič bati.

Zakaj pa se nove vloge v celoti izplačujejo? Zato, ker se ta denar nič več ne posojuje. Nobena posojilnica denarja sedaj ne posojuje, ampak hrani te nove vloge, da so stalno na razpolago.

Zakaj pa so z novim letom nekatere znižale obrestno mero za posojila in za vloge? Za posojila so morale znižati, ker posestva manj nesejo, ker se kmetijski pridelki slabše prodajajo. Če pa so se znižale obresti za posojila, so se morale tudi za vloge. Znižanje znaša le 1%, torej le malenkost.

Ali delovanje posojilnic kaj vpliva na vrednost denarja, da ne izgubi veljave? Seveda vpliva. Če se zaupanje v denarne zavode obnovi, bo dovolj gotovine še tudi za posojila, kakor tudi za izplačilo vlog, ako bo kdo res denar potreboval. V tem slučaju ne bo treba tiskati nove množine denarja. Če ostane sedanja množina denarja, potem bi vrednost denarja mogla pasti le še v enem slučaju, ako bi druge države ne zaupale več našemu državnemu gospodarstvu. Na to

pa denarni zavodi nimajo vpliva, pač pa za to odgovarjajo oni, ki vodijo državno gospodarstvo. Če pa se zaupanje ne povrne, bo treba novih množin denarja.*

Zaupajte torej! Samo z medsebojnim zaupanjem se lahko vsaj deloma popravi sedanje gospodarsko stanje, ohranijo posojilnice, ki so kmeta in tudi druge stanove rešile iz kreppljev oderuhov, ki že zopet čakajo, kako bi sami posojali za oderuške obresti.

Razne prireditve.

Kapela pri Slatina-Radencih. Kakor znano, se nahaja pri Kapeli na bancvinski trsnici in drevesnici tudi devetmesečni viničarski tečaj, katerega obiskujejo kmečki in viničarski mladeniči. Pouk je praktičen in tudi teoretičen ter se poučuje vinarstvo, sadjarstvo in kletarstvo. Pa tudi v drugih panogah kmetijstva se posetniki tečaja udeležujejo. Tečaj je internat in dobijo učenci poleg proste preskrbe še mesečno nagrado, tako da je tudi revnejšim slojem dana prilika, da si pridobijo temeljito znanstvo v zgoraj navedenih panogah kmetijstva. Tečaj traja devet mesecev, to je od dne 1. marca do 30. novembra. Lansko leto je tečaj posečalo 12 tečajnikov. Sklep pa je bil dne 5. decembra. Pri sklepu so bili navzoči tudi razne druge merodajne osebnosti. Tako je bansko upravo zastopal g. inž. F. Lukman. Gg. banski svetnik Skuhala, narodni poslanec Zemljič, Škofič, Kreft, zastopnik vinarske podružnice Korat in drugi so imeli pri sklepnih skušnjih priliko slišati, da so se fantje res dosti naučili, kar jim bo služilo kot dobra podlaga za poznejšo življenjsko borbo, katero bije danes kmečki živel za svoj obstanek. Za pridnost pri pouku in delu so dobili nekateri tečajniki nagrade. Tako je dobil po eno knjigo Vogrinec iz Kamenščaka, Straka iz Konjic in Zvanut iz Ptuja, dočim je dobil lepe trsne škarje Šrajner iz Svečine. Ob koncu te skromne a pomembne slavnosti je želel g. upravnik Glaser svojim učencem vso srečo za njihovo nadaljno življenjsko pot in polni nad v svojo bodočnost so se razšli mladi pionirji našega kmetijstva.

Čebelarjem Dravskega polja! Zaradi izredno slabega čebelarkega leta, ka-

koršnega niti stari čebelarji, ne pomnijo, smo bili primorani precej skrciti številno čebelnih družin. Gotovo je, da bo tekom zime pomrlo mnogo čebel in bo treba ostalim priskočiti na pomoč s sladkorjem, ker medu nimamo. Čebelarimo zato, da bi imeli od čebel kaj dobička, kdor pa hoče z uspehom čebelariti, bo pristopil k Čebelarškemu društvu. Člani dobijo pri društvu sladkor za pitanje čebel spomladi, po znižani ceni. Naval tujih čebelarjev na naša ajdova polja bomo mogli omejiti samo tedaj, če bomo dovolj organizirani; torej bo vsakemu v lastno korist, kdor pristopi k organizaciji. Čebelarška podružnica za Dravsko polje bo imela svoj občni zbor dne 8. januarja v prostorih g. Lobnika v Orehovi vasi, ob 9. uri dopoldne. Pridite!

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg v soboto, 31. dec. 1932.

Na mariborski trg na starega leta dan so pripeljali špeharji 90 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11—12 Din, špeh 13—14. Kmetje so pripeljali 6 voz sena po 85—90, 2 ržene slame po 65—75, 2 voza krompirja po 1—1.50, 32 vreč čebule 2.50—3, česen 8—10, zelje 2—3, kislo zelje 4, kislja repa 2, jabolka 2—5, hruške 3—6, celi orehi 6, luščeni 18—20, kostanj 2, pečen 4—5. Pšenica 1.50, rž 1.50, ječmen 1.25, koruža 1.50, oves 1—1.25, proso 1.75, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4—5, fižol 2—3.50. Zajec 20—26, fazan 18—20, kokoš 20—25, piščanci 20—60, gos 60—80, puran 60—90, raca 20—30. Mleko 2—3, surovo maslo 28—32, smetana 10—12 Din.

==

Na svinjski sejm v Ptuj dne 29. dec.

je bilo radi slabih cest pripeljanih komaj 35 svinj. Ves dagon je bil razprodan. Cena je bila 6—8 Din žive vage.

—

Zagrebski sejem dne 28. decembra. —

Biki 3—3.50 1 kg žive teže, krave za mesarje 2.50—2.75 Din, za klobasarje 1.25—1.50 Din, voli I. vrste 4.50—5 Din, voli II. vrste 3.50—4 Din, teleta 6—8 Din, pitane svinje 7.50—9 Din, nepitane 6—6.50 Din, konji par po 800—2000 Din.

—